

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.04.02-2024.04.08.

Időjárás:

A múlt hét első felében (04.02.-án) lehullott 22,0-34,0 mm mennyiségű csapadékot leszámítva, meleg, többségében száraz, kora nyári időjárás jellemezte az eltelt időszakot. A hőmérsékleti értékek jóval az ilyenkor megszokott felett alakultak.

A minimum hőmérséklet: 5,3-11,14; maximum: 17,13-26,5 fok; átlag: 11,21-18,82 fokra emelkedett. A páratartalom mindvégig magas volt, átlagosan 70 % felett mindenütt.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: 2 nóduszos állapot, zászlós levél megjelenése (BBCH 37), őszi búza: 1-2 nóduszos állapot.

Károsítók:

Gabonafélékben nagyon vegyes képet láthatunk növényvédelmi szempontból. Az állományok fejlődése a hét eleji esők majd felmelegedés miatt felgyorsult, valószínűleg a kiszórt műtrágyák hasznosulása is most mutatkozik meg. Az állományok nagyobb része többnyire egészséges, minimális betegség tünet megjelenéssel a növények alsó levelein, de több táblán, gyakori, növekvő fertőzöttség lépett fel.

A **sárgarozsda** terjedése minimálisra lassult, amely valószínűleg a kissé szárazabb, melegebb idővel is magyarázható. Pázsitfűféléken a rozsdabetegségek továbbra is feltűnő mennyiségben figyelhetők meg, de állományban a betegség egyértelmű visszaszorulása jellemző jelenleg.

A **szeptóriás levélfoltosság gyenge-közepes mértékű** fellépése nem változott az eddig is érintett állományokban. Az érzékeny fajtájú táblákon (a felsőbb levelek érintettsége miatt) már egy gombaölőszeres kezelés is indokoltá vált a betegség ellen. Egy-egy állományban felmerült a **pirenofórás levélfoltosság** fellépése is a tünetek alapján (ennek vizsgálata folyamatban van), ezért az állományok fokozott ellenőrzése javasolt.

A **lisztharmat** tünetei továbbra is általában észlelési szintűek őszi búzán, egy-egy sűrűbb vetésű, nagyobb vegetatív tömegű állományban azonban a száron elkezdett feljönni a kórokozó (1. fotó). A fertőzöttség ilyen esetekben gyenge mértékű, a védekezés javasolt.

1. fotó: Lisztharmat sűrű állományú őszi búzában (2024.04.07.)

Őszi árpán a pirenofórák levélfoltosság terjedése nem jellemző, maradt a gyenge mértékű fertőzöttség az érzékeny állományokban. A lehúléssel és csapadék érkezésével várható újabb erősödés.

Szintén a fejlettebb állományokban jellemző a **lisztharmat** felszaporodása, de egyelőre csak az alsó leveleket érintve.

A **vetésfehérítő bogarak** betelepítése is nagyon vegyes képet alkot.

Jelenleg úgy tűnik, hogy őszi búzában található jelentősebb populáció, az őszi árpához képest. Őszi árpa szegélyzónájában 5-10 db imágó/10 hcs, őszi búzában 7-35 db imágó/10 hcs egyedszámmal van jelen a vetésfehérítő, a tábla belsejében is. Az érési táplálkozás folyamatos és a párosodás is megfigyelhető.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: virágzás (~30-50 %-os virágzás a fővirágzaton).

Károsítók:

A **repceszár-ormányos** egyedszáma tovább csökkent, mostanra 3-6 db imágó/10 hcs értékre. A **repce fénybogár** népsége tovább nőtt, a napsütéses napokon egy-egy táblán 120-510 db imágó/10 hcs mennyiséggel figyelhető meg a kártevő. A repce állományok nagyarányú virágzása miatt a kártételi veszély csökkent. A bimbó kártétel minimális volt, ~1 %. Megjelentek a **repcebecő-ormányos** első egyedei az állományokban. A táblák ellenőrzése és a védekezés javasolt.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

Növényfenológia:

Helyenként megkezdődött a napraforgó és kukorica vetése a megyében. A szokatlanul meleg időjárásnak köszönhetően a talajhőmérsékletek is kedvezően alakulnak e tekintetben, 5 cm mélységben 17,1-21,8 °C; 15 cm mélységben 13,3-22,1 °C között alakul! A talaj előkészítések folyamatban vannak.

A talajlakó kártevők talajban történő felfelé „vándorlása” is intenzív. A fertőzött táblákon a talajfertőtlenítés javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE, DÍÓ

Növényfenológia:

Szilva: virágzás-virágzás vége, kötődés;

Cseresznye, meggy: virágzás-virágzás vége-kötődés;

Alma: virágzás kezdete-teljes virágzás. Körte: teljes virágzás-kötődött gyümölcs.

Kajszi: kötődött gyümölcs.

Dió: virágzás

Károsítók:

A még **virágzó csonthéjasokban** a jelenlegi időjárási körülmények továbbra is kedveznek a **moniliás virág-és hajtásfertőzés** számára. A betegség tünetei megjelentek a hajtásokon és most már egyértelműen igazolhatóan a virágokon is (2. fotó). A tünetes növényrészek mielőbbi eltávolítása és a fungicid védekezések folytatása javasolt.

2. fotó: Monília hajtásfertőzés tünete kajszibarackon (2024.04.07.)

A **tafrinás levélfodrosodás** újabb fertőzése számára az utóbbi napok kevésbé voltak alkalmasak a felmelegedő időjárás miatt, ellenben tömegesen jelentek meg a betegség tünetei. A még ép lombzat védelme érdekében az újabb fungicid beavatkozás javasolható, különösen akkor ha az előrejelzéseknek megfelelően kissé csökken a hőmérséklet.

Körtében a körtelevelbolha tojásrakása folyamatos de a korábbi évekhez képest, a legtöbb ültetvényben (házi kertben is) jóval alacsonyabb a népesség. A lárvakelés, lárvafejlődés folytatódott, felgyorsult. Jelenleg a teljes populációból a tojások~20 %-ot, L1: 20 %; L2: 50 %; L3: 10 %-ot képvisel. A meleg, többnyire száraz időjárás kedvez a fejlődésüknek, ezért a védekezések elvégzése időszerű és javasolt.

Almán a levélpirosító levéltetű kártétele nem erősödött (valószínűleg a védekezések is besegítettek), legfeljebb gyenge mértékű kártétel látszik egy-egy fajtán. A kártevő alacsonyabb fertőzöttsége jellemző a korábbi évekhez viszonyítva.

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a száraz napok miatt jelenleg csökkent. A hét eleji esőzések alkalmával viszont bekövetkezhetnek újabb fertőzések, tekintve, hogy az aszkospóra szóródás már intenzív (a csapadékos napokat követően). Amennyiben csapadékosabbá válik az időjárás, a fertőzésveszély emelkedik, ezért intenzív védelem javasolt.

Almában és körtében az **erwíniás betegség** fertőzésveszélye tovább fokozódott. Az almatermésűek virágzása valamint a felmelegedés kedvező feltételeket teremtett a baktérium fertőzése számára, azokon a területeken ahol csapadék is hullott. A baktérium aktivizálódásához szükséges hőmennyiség (effektív hőösszeg alma esetében: 198 fok, körte esetében: 120 fok) a magas nappali hőmérsékletek miatt rendelkezésre áll, így ez a körülmény jelenleg nem gátja a fertőzések kialakulásának. A Maryblight program jelzései szerint a **napokban magas fertőzésveszély áll fenn (+++)** amely a kinyílt virág jelenlétéből, a baktérium fertőzőképességéből (epifita fertőző potenciál nagyobb mint 100 %) valamint a 15,6 °C feletti napi átlag hőmérsékletből adódik. **Amennyiben a napokban (a virágzás ideje alatt) eső is esik, akut fertőzésveszély alakul ki!** A megelőző védekezések elvégzése időszerű és indokolt!

Almában (főleg házi kertben) tömegesen jelentek meg az érzékeny fajtákon a **lisztharmat** primer tünetei a hajtásokon és a virágzatokon. A következő napok időjárása kedvez a kórokozó számára ezért az intenzív védekezés indokolt.

3. fotó: Lisztharmat primer tünetei alma virágzaton (2024.04.07.)

Dióban a gnomóniás betegség a tavalyi évben jelentős mértékben szaporodott fel az ültetvényekben, helyenként nagymértékben hozzájárulva az idő előtti lombhulláshoz. A betegség telelése valószínűsíthetően sikeres volt, mert a lehullott lombon a peritéciumok nagy számát lehet megfigyelni. Az érett peritéciumokból az aszkospórák szóródása már március 28.-tól megfigyelhető, így az újabb esős napokon tovább fokozódik a fertőzésveszély. A védekezés időszerű és indokolt!

SZŐLŐ

Növényfenológia: rügyfakadás-kisleveles állapot.

A kisleveles állapotú szőlőben –az előző év ismeretében, valamint a hajtások vizsgálata alapján- fel kell készülni az atkák elleni kezelésekre. A tavalyi évben a szőlő gubacsatka és szőlő levélatka góc-szerű felszaporodása volt jellemző, ezért ezeket az ültetvényeket, ültetvényrészeket alaposan vizsgáljuk át és ez alapján döntsünk a beavatkozásról.

Zalaszentlőrinc, 2024. április 8.

Tűh Annamária
előrejelző